

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: POVEL DONS

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "POVEL DONS", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 5. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig09val-shoot-workid54334/facsimile.pdf> (tilgået 09. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

POVEL DONS.

Den 8. April 1843 døde Grundtvigs Ungdomsvæn Povel Dons, efter at han i over tyve Aar havde levet et Skyggeliv paa Grund af Nervesvækelse m. m. Hans Slægtinge mente, at han var blevet knækkel af det stærke indtryk, som Grundtvigs Sjælekamp og Sindssydom i December 1810 gjorde paa hans medfølende Hjerte. — Nogle af sine senere Leveaar tilbragte han i Bjerghy Præstegårds Enkesæde og kom derved i Forbindelse med Præsten Gunnar Busck. Den 15. April 1843 skrev Grundtvig til Busck: » — Nu endte da Povel Dons det sorgelige Skyggeliv og har, haaber jeg, begyndt et Nyt, der anderledes svarer til hans Ungdoms brændende Længsler og eventyrlige Drømme. — Tak fordi Du talde Trøstens Ord til ham i de sidste bange Timer! Det glædede mig ret, da jeg herde, han havde forlangt Dig — —, thi det sagde mig, at han dog for en Deel var kommet til sig selv. — Hans Billeder er derfor ogsaa staatet op hos mig i hele sin ranke, sværmeriske men ærlige og vidunderlig klarede og lydhøre Ungdommelighed, mægtig grebet af Klangen i Hans Røst, som siger: Jeg er Opstandelsen og Livet, livet som troer paa mig, skal leve, skjøndt han dør, og hvo som levende troer paa mig, skal aldrig døe! — »

I denne Stemning har Grundtvig i de samme Dage skrevet sit storstaaede Mindedigt over Vennen, der havde staatet ham saa inderlig nær i Ungdommens Gæringstid, ved hans første Fremtræden som Diger, under den hårde Sjælekamp og i de følgende Alvsaaer, da Dons næsten var den eneste af Vennerne, som vedblev at følge »Bibelsens ensomme Kæmper« paa hans tornefulde Vej. Jfr. »Til Minde om Povel Dons, Grundtvigs og Ingemanns Ungdoms-Ven. Et efterladt Arbejde af Kristian Køster, foreget og udgivet af Ludvig Schröders« (1875).

Grundtvigs Digt blev første Gang trykt i Chr. Richardts »Fadanske Forfattere« (1867). Det gengives her efter Digerens Håndskrift.

Povel Dons.

Blomster alle maae henvisne,
Hvor i Støv de fæste Rod,
Og selv varnest Jord maa isne,
Under Vinter-Jettens Fod;
Derfor visned, isned, døde,
Han, som i sin Morgenrøde
Var en Blomst med Luekalk!

Efter Kongedyrets Torden,
Efter Kongeskyens Lyn,
Opgik Solen over Norden,
Til et prægtigt Morgensyn:
Som en Glød, der havde ulmet
Under hele Verdens-Mulmet,
Den sit Fængsel gienembred!

I sin Glæds, fra Moder arvet,
Skjelde-Solen, født paany,
Til Skin faxe regnbufarvet
Skabde om den sorte Sky,
Kædte Bjergene i Lue,
Saaed Guld paa hver en Tue,
Sleb til Speii det store Hav.

Det var Fimbul-Vinterdage
Trindt i Nord med Frost og Kuld,
Sove-Hjerter uden Mage
Laae paa Rad i Dun og Uld,
Mærked neppe Torden-Braget,
Mindre Straale-Dands paa Taget,
Over Hav og Klippetind!

Povel Dons

Kun en Enkeit, tidlig oppe,
Saae det store Morgensyn:
Ælve-Dands paa Dovre-Toppe,
Landse-Brad som Lyn med Lyn,
Aged med paa Straale-Buer,
Baded sig i Morgen-Luer,
Dykked i dei dybe Hav!

Ingen under Lynilds-Sæden,
Og i Morgenrødens Aar,
Decilde Synet, Sorgen, Glæden,
Skjaldes underfulde Kaar,
Deres ædie Sværmerier,
Natte-Fart paa Lynilds-Skier,
Som den ranke Ungersvend!

Lutter Øie, lutter Øre,
Lutter Liv med Esterklang,
Alt han vilde see og høre,
Alt i Barmen eftersang,
Stod os alle nær paa Klinter,
I hans Sommer og min Vinter
Nærmest Ingemann og mig!

Giennemrystet, giennemsuset,
Giennembluet, overspændt,
Smiled han som en Beruset,
Blussed som en Selvændt;
Træt blev Øjet af at lindre,
Ingen mægted det at hindre:
Heden slukdes, Øjet brast!

Blomsten, som sprang ud i Barmen
Farverig saa overbal,
Skilt ved Lyset og Livsvarmen,
Visned i en Vinternat,
Og af Alt fra Ungdomsdage
Blev en Skygge kun tilbage,
Som af Barnets Vugge-Drøm!

Povel Dons

Skyggen svandt i Skygge-Dalen;
Stat nu op, du Ungersvend,
Rød og hvid i Billedsaien,
Alle Skjaldes Hjertensven!
Vovehals med Flyvebælte
Kun af Vox, som Luer smelte!
I karos med Øine blaa!

Systre hans, Soelsikker mange,
Som i Kreds om Øresund
Efter Danmarks Fuglesange
Søge ham paa Havets Bund!
Græder eil det er forvundet,
Nu han svæver over Sundet,
Sjæleglad i Aandelag!

Saa hans Navn i Lag med Skjaldes
Svæve skal paa Sangens Vei,
Tiest vel i Norden kaldes
Skirner, Hjeriensvea ad Frey,
Døie dog, mens Tider rinde,
Ondt og Godt i Mund og Minde
Med det hele Morgenchor!